

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 051 «Економіка»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Статистика бізнесу та державного управління»
(назва магістерської програми)

на тему: **«Оцінка бідності населення за окремими регіонами»**

Виконавець:

Студентка обліково-економічного факультету

Заїка Юлія Борисівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Вітківська Катерина Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогоднішній день в Україні спостерігається нестабільна соціальна, економічна та політична ситуація, відбувається демократизація українського суспільства, впровадження нових принципів функціонування державного апарату. Все це призводить до різкого зниження макроекономічних показників, поляризації доходів населення, соціальної диференціації та соціального розшарування суспільства, що у свою чергу, стало причиною появи та розповсюдженню негативного явища – бідності.

Нестабільність обсягів національного виробництва, цін, процентних ставок і зайнятості визначають діловий цикл, який є основною характерною ознакою дисбалансу ринкової економіки, наслідком чого виникають певні соціальні небезпеки і ризики.

У зв'язку з цим, держава зобов'язана у законодавчому порядку установити основні соціальні гарантії, які б ліквідували наслідки нестабільної ринкової економіки та запобігали соціальній напрузі.

Це пояснюється тим, що від економічного застою найбільше потерпає особистий фактор виробництва, а втрати досягнутого рівня життя населення можуть бути настільки значними, що відтворення людського потенціалу змінює із плюса на мінус, тобто веде до його глибинної деградації. Зазначене є вкрай соціально небезпечним явищем, яке не тільки масштабно руйнує продуктивні сили суспільства, а й небезпечно дестабілізує соціально-політичну ситуацію в країні. Люди, які довгий час перебувають у стані бідності, соціально деградують, та як наслідок становлять загрозу для добropорядних громадян. Вищевикладене зумовлює актуальність проблем бідності та рівня життя населення.

Проблема питання бідності та рівня життя населення в Україні набуває дедалі більшого значення з погляду виявлення соціально уразливих груп населення та створення ефективно діючої соціальної політики щодо вирішення цієї проблеми.

Мета дослідження теоретичних і практичних аспектів статистичного оцінювання бідності населення регіонів України.

Завдання дослідження:

- дослідити поняття бідності в сучасній науці;
- розглянути причини виникнення бідності населення;
- проаналізувати бідність населення України в окремих її регіонах;
- запропонувати заходи щодо подолання та уникнення бідності населення;
- обґрунтувати актуальність та доцільність обраної теми дослідження.

Об'єкт дослідження є бідність населення.

Предмет дослідження є кількісно-якісна характеристика бідності населення регіонів та її статистичне оцінювання.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані загальнонаукові прийоми і методи наукового пізнання. Серед них: метод групування, порівняння та узагальнення економічних показників для дослідження тенденцій і закономірностей такого явища як бідність; метод системної оцінки для з'ясування базових теоретичних аспектів бідності населення; метод теоретичного узагальнення і порівняння для розкриття ролі бідності населення в економіці країни.

При цьому використовується низка статистичних методів. Для аналізу інтенсивності динаміки використовуються ланцюгові і базисні.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (32 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 63 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 12 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Заїка, Ю. Б. Оцінка бідності населення за окремими регіонами[Текст] / Ю. Б. Заїка, К. В. Вітковська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 49 – 58 (назва видання, місце, рік).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти оцінювання бідності населення*» розглянуто сутність бідності населення та причини її виникнення, описані методологічні основи статистичного оцінювання бідності населення.

У другому розділі «*Статистичне оцінювання бідності населення України та окремих її регіонів*» проаналізовано бідність населення за допомогою економіко-статистичних показників, зроблена оцінка бідності регіонів України.

У третьому розділі «*Моделювання рівня бідності населення за окремими регіонами*» запропоновано факторну модель впливу на рівень бідності, в якій чітко описані головні фактори впливу на бідність населення регіонів України, яка дає змогу оцінити причини виникнення та заходи щодо зменшення бідності населення.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Бідними є 25-30% українських домогосподарств. Загальний рівень бідності населення по Україні в 2016 році склав 27,9 %, що на 2,7% більше ніж у 2013 р, глибина бідності в 2016 році склала 23,5 %.

2. Розв'язання проблеми передбачається за такими напрямками: відновлення виробництва та стимулювання економічного зростання; сприяння зайнятості населення та розвитку ринку праці; удосконалення механізму оплати праці та соціального діалогу якосновних чинників створення умов для гідної праці; розвиток системи соціального страхування; удосконалення пенсійної системи; реформування системи соціального захисту; соціальна підтримка сімей, дітей та молоді; поліпшення медичного обслуговування населення.

АНОТАЦІЯ

Заїка Ю.Б. «Оцінка бідності населення за окремими регіонами».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності

«051 Економіка»

(шифр та назва спеціальності) за магістерською програмою професійного за спрямування «Статистика бізнесу та державного управління». –

(назва магістерської програм)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2017.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти статистичного оцінювання бідності населення.

Проаналізовано бідність населення в Україні та за окремими її регіонами.

Запропоновано факторна модель впливу на рівень бідності населення окремих регіонів країни, та виявленні найголовніші чинники впливу.

Ключові слова: бідність, межа бідності, абсолютна бідність, відносна бідність, населення, прожитковий мінімум, доходи, заробітна плата.

ANNOTATION

Zaika Y.B. "Estimation of poverty of the population by separate regions"

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty

«051 Economy».

(code and name of the specialty) under the master's program

«Statistics of the enterprise that state management» .

(title of master program) – Odessa National Economics University. – Odessa, 2017.

The work deals with the theoretical aspects of statistical estimation of poverty of the population.

Author analysis the poverty of the population in Ukraine and its individual regions.

Keywords: poverty, poverty line, absolute poverty, relative poverty, population, living wage, incomes, wages.